

ТЕМА: ПОРОДИ СВИНЕЙ

ПЛАН:

1. Процес породоутворення свиней в Україні.
2. Структура і властивості породи.
3. Картограма розміщення порід.

Література:

[1] ст. 28

[2] ст. 70

[3] ст. 50

1. Процес породоутворення свиней в Україні.

Порода - це чисельна група свиней (не менше 1500 основних свиноматок, 150 основних кнурів), спільного походження, схожих за екстер'єром, конституцією та продуктивністю, які стійко передаються своїм нащадкам.

Більшість порід, які розводять в Україні, створені методом схрещування, тобто комбінацією різних генотипів та за рахунок збагачення і поліпшення місцевих порід свиней, які добре пристосовані до відповідних умов годівлі та утримання.

У селекційному процесі шляхом схрещування низькопродуктивних тварин із високопродуктивними, яких періодично завозили із-за кордону, створювали нові високопродуктивні породи, які добре пристосовані до місцевих умов годівлі та утримання.

Вперше вітчизняну методику породоутворення розробив академік М. Ф. Іванов, який у 1926 р. розпочав цю роботу і за короткий період часу створив українську степову білу породу свиней.

Основним фактором створення нової породи є соціальне замовлення на якість продукції та певні зональні вимоги при розведенні свиней. Щодо української степової білої породи, то тут виникла потреба в тваринах, які були б добре пристосовані до розведення на Півдні України в умовах жаркого клімату, невибагливі до умов годівлі та утримання. Порода формувалася на базі місцевих низькопродуктивних свиней, які були витривалими, невибагливими до утримання і годівлі, мали міцну конституцію, що протягом тривалого часу сформувалася в умовах цієї зони. За вісім років М. Ф. Іванов створив племінне ядро нової високопродуктивної породи свиней, яка зберегла основні властивості місцевих свиней.

Створення української степової білої породи свиней показало, що методом цілеспрямованої селекції можна впливати на продуктивні якості тварин, а сама селекція дає можливість створювати ознаки бажані для людини.

Значний вклад у теорію і практику племінної справи в свинарстві внесли

академіки: М. Ф. Іванов, Л. К. Гребінь, проф. О. П. Бондаренко, А. П. Редькін, М. І. Анісімов, М. В. Бурундуковський, М. І. Матієць, М. Т. Балашов, А. Х. Кащенко, Ф. К. Почерняєв, Б. В. Баньковський, В. П. Рибалко, М. Д. Березовський, В. О. Медведєв, І. В. Соловійов.

За даними багатьох вітчизняних вчених встановлено, що породоутворення в цілому проводилось такими основними методами:

✓ виведення порід без міжпородного схрещування на основі акліматизації імпортованих порід та поглибленої племінної роботи з тваринами в бажаному напрямку. **Таким методом була створена вітчизняна велика біла порода свиней;**

✓ створення порід на основі докорінного поліпшення місцевих свиней з використанням кнурів зарубіжних порід. **За цим методом виведена миргородська, українська степова ряба породи;**

✓ експериментальний, основою якого є схрещування місцевих свиней з високопродуктивними породами вітчизняної та зарубіжної селекції.

Тепер у нашій країні місцевих неполіпшених свиней немає, тому нові породи створюють на основі схрещування високопродуктивних порід. **Таким шляхом виведені українська м'ясна, полтавська м'ясна, червона білопоясна породи свиней.**

Удосконалення існуючих порід це невід'ємний елемент племінної роботи, яка забезпечує прогрес галузі. Одні й ті ж породи не можуть існувати постійно в незмінному стані. Динамізм потреби людини в якості і кількості продукції свинарства зумовлює розширення робіт щодо виведення нових порід, ліній і типів свиней.

При виведенні нових м'ясних типів чи ліній, селекцію ведуть не тільки на високу продуктивність, а й на здатність тварин реалізувати свій генетичний потенціал в умовах промислової технології протягом усього періоду продуктивного їх використання.

2. Структура і властивості породи.

Основними структурними елементами породи є:

Породна група - це група тварин, створена в результаті творчої діяльності людини в певних господарських і природних умовах шляхом докорінного поліпшення заводського типу однієї породи при чистопородному розведенні або схрещуванні з іншими породами (видами), має господарську і племінну цінність, певну специфічність морфологічних, фізіологічних, продуктивних і а інших господарсько-корисних ознак, що підтримуються добром та підпором і відрізняють їх від інших породних груп чи порід, пристосована до умов зони розведення.

Як і порода, породна група має певну генеалогічну структуру, розводиться "в собі" і налічує у складі селекційних стад не менше 1000 основних свиноматок та 100 основних кнурів-плідників. Породна група повинна розглядатися як перехідна форма на шляху створення нової

високопродуктивної породи.

Спеціалізований тип - самостійна і досить велика група (не менше 300 основних свиноматок і 30 основних кнурів), створена на міжнародній або внутріпородній основі, відселекційована на переважно батьківські або материнські властивості, в межах кількох поколінь розводиться “в собі”, має характерний тип тілобудови і свою специфічну генеалогічну структуру, що забезпечує підтримання і вдосконалення продуктивності, високу комбінаційну здатність з іншими генотипами при одержанні гібридів.

Спеціалізована лінія - генетично відокремлена група тварин, виведена на міжпородній основі, розводиться в ряді поколінь ізольовано від інших масивів і відселекційована у спеціальному напрямі продуктивності. Тварини лінії подібні за типом тілобудови, мають аналогічну масть і високу комбінаційну здатність при поєднанні із спеціалізованими генотипами іншого напрямку продуктивності, що забезпечує високий ефект гетерозису. В базових господарствах даної популяції повинно бути не менше 200 основних свиноматок і 20 основних кнурів-плідників.

Основними властивостями породи є:

- ✓ Спільність походження, яке визначає та вказує на схожість тварин за рядом продуктивних, фізіологічних та морфологічних їх особливостей;
- ✓ Чисельність тварин в породі має бути не менша як 1500 маток і 150 кнурів-плідників;
- ✓ Константність - надзвичайна цінна ознака, що забезпечує стійкість у
- ✓ спадкуванні ознак, характерних для породи.

3. Картограма розміщення порід.

Територія України має деяку різницю за умовами клімату, годівлею та утриманням, традиціями розведення тих чи інших порід. Нові економічні підходи господарювання значно вплинули на систему розведення та породне районування свиней. Не дивлячись на значне загальне зменшення поголів'я, у кожній області є племінні господарства (племзаводи та племрепродуктори) по розведенню тієї чи іншої породи.

Найбільш поширену на усій території України велику білу породу вдосконалюють, створюють нові генеалогічні структури у племінних господарствах.

Спеціалізовані м'ясні породи та лінії розводяться у племінних господарствах по всій Україні. Породи сального напрямку продуктивності розводились лише в окремих регіонах, і кількість племінних господарств з розведення цих порід (миргородська, українська степова ряба) незначна, свині української степової ряби утримувались лише в одному племрепродукторі Інституту тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова

“Асканія-Нова” Чаплинського району Херсонської області.

Питання для самоконтролю

1. Які методи породоутворення свиней в Україні?
2. Що таке порода?
3. Що таке породна група?
4. Що таке спеціалізований тип?